

ALTA
Stefán Freyr Einarsson
Suðurlandsbraut 12
108 Rvík

2005060022
1604; 9310

Reykjavík, 27. desember 2005
/--

Efni: Efnistaka í Hrossadal í landi Miðdals, Mosfellsbæ. Ákvörðun um tillögu að matsáætlun.

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum er hér kynnt niðurstaða Skipulagsstofnunar um tillögu Alta og Stróks ehf. að matsáætlun um efnistöku í Hrossadal í landi Miðdals, Mosfellsbæ

Skipulagsstofnun barst með bréfi Alta dags. 10. nóvember 2005 tillaga fyrirtækisins að matsáætlun:

Efnistaka í Hrossadal í landi Miðdals, Mosfellsbæ. Fjölhönnun ehf., Strókur ehf., Alta. Nóvember 2005.

Skipulagsstofnun leitaði umsagnar um tillögu framkvæmdaraðila hjá eftirtöldum aðilum í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum: Mosfellsbæ, Fornleifavernd ríkisins, Heilbrigðiseftirliti Kjósarsvæðis, Landsneti, Orkuveitu Reykjavíkur, Umhverfisstofnun og Vegagerðinni. Skipulagsstofnun kynnti tillöguna einnig með fréttatilkynningu og á heimasíðu stofnunarinnar.

Skipulagsstofnun bárust umsagnir frá eftirtöldum aðilum: Mosfellsbæ með bréfi dags. 1. desember 2005, Fornleifavernd ríkisins með bréfi dags. 24. nóvember 2005, Heilbrigðiseftirliti Kjósarsvæðis með bréfi dags. 28. nóvember 2005, Landsneti með bréfi dags. 28. nóvember 2005, Orkuveitu Reykjavíkur með bréfi dags. 23. nóvember 2005, Umhverfisstofnun með bréfi dags. 12. desember 2005 og Vegagerðinni með bréfi dags. 29. nóvember 2005. Athugasemdir bárust frá Lögmaðlum f.h. Gunnars Dungals dags. 25. nóvember og Guðjóni Jenssyni dags. 27. nóvember 2005. Skipulagsstofnun bárust einnig frekari upplýsingar frá framkvæmdaraðila í kjölfar umsagna með bréfum dags. 30. nóvember, 1., 2., 4., 5. og 19. desember 2005.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir framlagða tillögu Alta og Stróks ehf. að matsáætlun ásamt þeim umsögnum og athugasemdum sem borist hafa stofnuninni. Skipulagsstofnun fellst á tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun með þeim viðbótum sem koma fram í bréfum Alta dags. 30. nóvember, 1. 2., 4., 5., og 19. desember 2005 og með eftirfarandi athugasemdum.

Framkvæmd og starfsemi

Í kafla 3.2 í tillögu að matsáætlun er fjallað um þörf og markmið fyrirhugaðrar framkvæmdar og m.a.vísað í greinargerð tæknideildar Reykjavíkurborgar frá 1998 um efnisþörf fyrir höfnina. Skipulagsstofnun telur að í frummatsskýrslu þurfi að gera nánari grein fyrir þörf, skv. tillögu að matsáætlun, á efni af fyrirhuguðu svæði til mannvirkjagerðar á höfuðborgarsvæðinu á áætluðum rekstrartíma námunnar sem byggir á nýlegri upplýsingum en vísað er til í tillögu að matsáætlun. Stofnunin telur eðlilegt að slík greinargerð fylgi í viðauka með frummatsskýrslu.

Í kafla 3.3 í tillögunni er fjallað um berggreiningu Rannsóknarstofnunar Byggingariðnaðarins á bergi á fyrirhuguðu efnistökusvæði fyrir ellefu árum. Í samræmi við umsögn Umhverfisstofnunar telur Skipulagsstofnun að í frummatsskýrslu þurfi að gera grein fyrir fleiri þáttum en berggreiningu sem lagðir séu til grundvallar því að úr fyrirhugaðri námu fáið það stórgrýti sem stefnt er að. Varðandi þetta atriði telur Skipulagsstofnun að framkvæmdaraðili þurfi að leita eftir upplýsingum hjá sérfræðingi á sviði jarðtækni um m.a. stuðlastærð og reynslu af vinnslu úr umræddri jarðmyndun.

Í kafla 3.4 í tillögu að matsáætlun er fjallað um kosti við veglagningu að efnistökusvæði frá Nesjavallavegi. Í frummatsskýrslu þarf að gera ýtarlega grein fyrir veglagningarkostum, m.a. umfangi, efnisþörf og útfærslu. Gera þarf grein fyrir í texta og á myndrænan hátt hvernig fyrirhugað er að þvera hitaveituæð skv. kosti 3 og hvaða aðgerðir eru fyrirhugaðar til þess að koma í veg fyrir hugsanleg óhöpp af völdum efnisflutninga sem gætu skemmt hitaveituæð Orkuveitu Reykjavíkur, t.d. mannvirki á borð við öflugna girðingu meðfram þeim hluta æðarinnar sem efnisflutningabifreiðir eiga leið um eða aðrar aðgerðir eftir því sem við á. Þá þarf í frummatsskýrslu að sýna afstöðu vegar skv. kosti 2 til frístundabyggðar á mynd. Í báðum tilvikum þarf að gera grein fyrir þeim breytingum sem gera þarf á Nesjavallavegi vegna aksturs efnisflutningabifreiða. Auk þess þarf að koma fram hvort að Vegagerðin fyrirhugi einhverjar breytingar á vegamótum Suðurlandsvegar og Hafravatnsvegar vegna mikilla efnisflutninga í tengslum við framkvæmdirnar.

Í kafla um efnisvinnslu á bls. 6 í tillögu að matsáætlun er fjallað um sprengingar og titring af þeirra völdum. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir hvert sé hljóðstig við sprengingar og hversu langt áætlað sé að titringur berist. M.a. þarf að gera grein fyrir hávaða frá viðvörunarflautum áður en sprengt er, auk hávaða frá mólun efnis.

Framkvæmdasvæði og kostir

Í köflum 3.3 og 3.7 í tillögu að matsáætlun er fjallað um staðsetningu framkvæmdasvæðis. Í frummatsskýrslu þarf að koma fram hver sé áætluð fjarlægð fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis frá hápennulínu og hitaveituæð. Gera þarf grein fyrir því hvert sé svigrúm til færslu sjálfs efnistökusvæðisins frá fyrrnefndum mannvirkjum miðað við að markmiðum framkvæmdanna

verði náð. Þá þarf á yfirlitsloftmynd í frummatsskýrslu að vera betri skýringar en er að finna á yfirlitsmynd sem birtist í tillögu að matsáætlun, m.a. skýrari staðsetning þeirra frístundahúsa austan Hafravatns sem er næst fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Nauðsynlegt er að á slíkri loftmynd sé að finna öll þau örnefni, m.a. staðsetningu gamla Miðdalsbæjarins, sem koma fram í frummatsskýrslunni. Í því sambandi bendir Skipulagsstofnun á að í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir núverandi landnotkun innan áhrifasvæðis framkvæmdanna auk þess sem koma þarf fram lýsing á staðhättum innan þess.

Skipulag og leyfi

Í kafla 4.4 í tillögu að matsáætlun er fjallað um eignarhald á landi. Í ljósi umsagnar Mosfellsbæjar og athugasemda Ásgeirs Þór Árnasonar f.h. Gunnars Dungals þarf í frummatsskýrslu að liggja skýrt fyrir hvernig eignarhaldi er háttað á því landi þar sem fyrirhuguð efnistaka mun fara fram og á fyrirhuguðu vegstæði skv. tillögu 3.

Umfang og áherslur mats á umhverfisáhrifum

Í umsögn Heilbrigðiseftirlits Kjósarsvæðis er bent á að fyrirhugað efnistökusvæði sé í um 1 km fjarlægð frá vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins og að efnistaka geti mögulega haft áhrif á svæðið með beinum eða óbeinum hætti. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir hugsanlegum mengunarvöldum á grunn- og yfirborðsvatn sem tengjast fyrirhugaðri framkvæmd, og eftir því sem við á þarf að gera grein fyrir þeim þáttum, m.t.t. til hugsanlegrar mengunar, sem fyrirhugað er að vakta, fyrirkomulagi vöktunar (t.d. tíðni mælinga) og hver eftirlitsaðili verður. Þá þarf í samræmi við athugasemdir Heilbrigðiseftirlits Kjósarsvæðis og svör framkvæmdaraðila við þeim að fjalla um mögulega útskolun sprengiefna í frummatsskýrslu og birta álit sérfróðra aðila um að ekki sé hætta á slíkri útskolun, sbr. svör framkvæmdaraðila dags. 2. desember 2005.

Í svörum framkvæmdaraðila við umsögn Umhverfisstofnunar dags. 21. desember 2005 kemur fram að ólíklegt sé að ryk vegna mölunar efnis á efnistökusvæði valdi ónæði í frístundabyggð. Skipulagsstofnun telur að í frummatsskýrslu þurfi að sýna fram á að ryk úr námunni, m.a. vegna mölunar, muni ekki geta valdið óþægindum í frístundabyggð og gera grein fyrir hugsanlegum mótvægisáðgerðum til að draga úr eða koma í veg fyrir rykmengun.

Í samræmi við athugasemdir Guðjóns Jenssonar um miltisbrandstílfelli í landi Miðdals og svör framkvæmdaraðila við þeim dags. 2. desember sl. telur Skipulagsstofnun eðlilegt að í frummatsskýrslu liggi fyrir skriflegt álit dýralæknis á Keldum á hvort að dýr, sýkt af miltibrandi, hafi verið urðuð á fyrirhuguðu efnistökusvæði.

Í kafla 5.3 í tillögu að matsáætlun og svörum framkvæmdaraðila við umsögn Umhverfisstofnunar er fjallað um náttúrufar, m.a. gróðurfar. Skipulagsstofnun telur eðlilegt að gróðurkort fylgi með frummatsskýrslu svo og álit Náttúrufræðistofnunar Íslands sem fylgdi svörum framkvæmdaraðila við umsögn Umhverfisstofnunar. Skipulagsstofnun bendir á að þrátt fyrir að fyrirhugað efnistökusvæði sé ekki innan verndarsvæða og njóti ekki sérstakrar verndar skv. náttúruverndarlögum er um að ræða röskun á nokkuð umfangsmiklu svæði sem er óraskað eða lítt raskað í dag, auk þess sem fyrirhuguð starfsemi er ekki í samræmi við núverandi landnotkun svæðisins eða nærliggjandi svæða. Stofnunin telur að í frummatsskýrslu þurfi að hafa hliðsjón af þessari staðreynd þegar mat er lagt á vægi áhrifa fyrirhugaðrar framkvæmdar á hina ýmsu umhverfisþætti, s.s. landslag, gróður, útivist og landnotkun.

Í köflum 5.1-5.3 er fjallað um framkvæmdaþætti sem valda áhrifum og umhverfisþætti sem verða fyrir áhrifum af völdum framkvæmdarinnar. Skipulagsstofnun vill vekja athygli á að í samræmi við ákvæði í endurskoðuðum lögum um mat á umhverfisáhrifum verða birtar leiðbeiningar á heimasíðu stofnunarinnar í lok desember um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa. Unnt er að styðjast við þessar leiðbeiningar þegar lagt er mat á áhrif framkvæmdanna á hina ýmsu umhverfisþætti í matsvinnunni og birta síðan niðurstöður í frummatsskýrslu.

Þóroddur F. Þóroddsson

Jakob Gunnarsson

Fylgiskjöl: Afrit umsagna

Afrit: Mosfellsbær, Fornleifavernd ríkisins, Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis, Landsnet, Hildur Hrólfsdóttir, Orkuveita Reykjavíkur, Ólafur Jónsson, Umhverfisstofnun, Vegagerðin, Hilmar Finnsson, Lögmál, Ásgeir Þór Árnason og Guðjón Jensson.